

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Акушерлік және гинекология кафедрасы	044-34/16 8 беттің 1беті
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)	

Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)

Мамандық: 5В130100 «Жалпы медицина»

Пән: Акушерия

Курс: 4

Кафедра: Акушерлік және гинекология

Құрастырушылар: Кулбаева С.Н., Джунусова Р.К.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Акушерлік және гинекология кафедрасы Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)	044-34/16 8 беттің 2беті

Акушерлік және гинекология кафедрасының мәжілісінде қарастырылған

Хаттама № 01 « 28 » 08 2022ж.

Кафедра меңгерушісі, PhD, қауымдаст. профессор



С.Н. Кулбаева

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Акушерлік және гинекология кафедрасы	044-34/16
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)	8 беттің 3беті

1. Клиникалық дағды аталуы: Физиологиялық босанудың екінші кезеңін жүргізу алгоритмі.

2. Оқыту мақсаты: физиологиялық босанудың екінші кезеңін жүргізуді үйрету.

3. Алдын-ала инструктаж бен манекенде дағдыны көрсетуге арналған уақыт – 5 минут.

4. Дағдыны өз бетінше игеру үшін қажетті уақыт (минутпен, бір студентке есептегенде) – 10 минут.

5. Дағдыны игеруге арналған қажетті теориялық білімдер: әйел жамбас сүйектерінің анатомиясы, ұрықтың бас сүйегінің сүйектерінің мөлшері, босану жолдарының анатомиясы, қуыс механизмі мен күшеюінің пайда болуы, жаңа туған нәрестені алғашқы емдеу.

6. Тренажерлердің, манекендердің, модельдердің, көрнекі құралдардың тізбесі: физиологиялық босануды жүргізу үшін Надежда тренажері, босанғанға дейін, босану кезінде, босанғаннан кейінгі кезеңде жатыр мойнының жағдайын анықтауға арналған модельдеу моделі; қозғалмалы буындары бар баланың моделі.

7. Тренажер, симулятор, манекен, моделдер тізімі: босануға арналған жиынтық, жаңа туған нәрестелерге арналған жиынтық, партограмма схемасы, стетоскоп, сантиметрлік таспа.

8. Дағдыны орындау алгоритмі:

№	Қадамдық әрекеттер	Орындалды	Орындалмады	Ескерту
1	Босанудың екінші кезеңі – жатыр мойнының толық ашылуынан нәрестенің туылуына дейінгі уақыт.			
2	Босанудың екінші кезеңінің пассивті кезеңі: *белсенді күшенуге дейін жатыр мойнының толық ашылуын анықтау. Босанудың екінші кезеңінің белсенді кезеңі: *күшеншектің басталуынан нәрестенің туылып шығаруға дейінгі кезең. Босанудың екінші кезеңінің белсенді фазасы ұзақтығының келесі уақыт критерийлері ұсынылған: *алғаш босанатын әйелдерде: аймақтық анестезиясыз 2 сағат және аймақтық анестезияны қолданумен 3 сағат; *қайта босанатын әйелдерде: аймақтық анестезиясыз 1 сағат және аймақтық анестезия қолданумен 2 сағат.			
3	Босанудың екінші кезеңіндегі бақылау бойынша ұсыныстар: Босанудың екінші кезеңінде босанған әйелге акушердің бақылаулары кіреді (барлық бақылаулар партограммада жазылады): * қан қысымы мен тамыр соғысын сағат			

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Акушерлік және гинекология кафедрасы		044-34/16
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)		8 беттің 4беті

	<p>сайын өлшеу;</p> <ul style="list-style-type: none"> * дене температурасын әр 2 сағат сайын өлшеу; * қынаптық зерттеуді босанудың екінші кезеңінің белсенді фазасында сағат сайын жүргізу ұсынылады; • әр жарты сағат сайын толғақ жиілігін құжатқа рәсімдеу; • нәресте жүрек соғысының аускультациясы әр күшеншектен кейін бір минут бойына тыңдау. Екі жүрекқағыс арасындағы айырмашылықты анықтау үшін нәресте брадикардиясы/немесе нәрестенің ЖЖЖ ауытқуларында анасының тамыр соғысын санау қажет. • қуықтың босаңсу жиілігін қадағалап отыру қажет; • әйелдің эмоционалды және физиологиялық қажеттіліктерін үнемі қанағаттандырып отыру қажет. 			
4	<p>NB! Үнемі әйелдің қалпын, сұйықтық ішу қажеттілігін, екінші кезең барысында ауырсынуды басу жүргізу қажет.</p>			
5	<p>Босанудың екінші кезеңіндегі көмек:</p> <ul style="list-style-type: none"> • нәресте туылуы әйел қандай қалыпты қаласа сол қалыпта болуы мүмкін (арқамен жатқан күйде болмағаны дұрыс); • күшеншек босанып жатқан әйелдің өзімен реттеледі; • егер күшеншек тиімсіз болса қолдау көрсетілуі мүмкін, әйелдің қалпын өзгерту, қуықты босату және қолдау жасау; • күшеншек кезеңінде нәрестенің жүрек қағысын бір минут ішінде әр 5 минут сайын немесе әр күшеншектен кейін. • эпизиотомия оталық араласу кезінде немесе нәрестенің қауіпті кезеңінде жасалынады; • эпизиотомия жасағанға дейін тиімді анальгезия жасалуы тиіс (2% – 2,0 лидокаин мл ерітіндісі немесе 0,5% – 10 мл прокаин ерітіндісі); • нәресте басы туылған соң к.һіндік бауымен оралуын тексеру, тығыз оралу болса екі қысқаш арасында кесу, тығыз емес оралуда кіндік бауының тартылуын босаңсыту және келесі күшеншекті күту. 			
6	<p>Жаңа туылған нәрестені алдын ала жылытқан жаялықтарға қабылдайды. Нәрестені кептіріп</p>			

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Акушерлік және гинекология кафедрасы	044-34/16
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)	8 беттің 5беті

<p>сүртеді, содан кейін анасының ішіне жатқызады. Қысқыштар арасында кіндік бауын кеседі.</p> <p>Жаңа туған нәрестеге алғашқы күтім: Күтімді босанған акушерка немесе балалар медбикесімен бірге жасайды.</p> <p>Алғашқы екі сағат ішінде нәресте анасымен үнемі "теріден теріге" байланыста болады.</p> <p>Егер жаңа туған нәрестеге емшек сүтімен емізуді өз бетінше бастауға мүмкіндік беруге дайындық белгілері пайда болса.</p> <p>Емшекпен емізу бойынша алғашқы кеңес беруді акушерка жүргізеді.</p> <p>Баланың дене температурасын электронды термометрмен 30 минуттан кейін және босанған сәттен бастап 2-ші сағаттың соңына дейін өлшеңіз (норма 36,5 – 37,5°C).</p> <p>Жаңа туған нәрестенің көзіне 1% тетрациклин майын профилактикалық қолдану туылғаннан кейінгі 1-ші сағаттың соңында жүзеге асырылады.</p> <p>Жаңа туған нәрестеге арналған үй киімдерін қолданыңыз.</p> <p>Баланы өлшеу және өлшеу термиялық қорғаудың барлық ережелерін сақтай отырып, екінші сағаттың соңында жүзеге асырылады.</p> <p>Неонатологтың тексеруі 2-ші сағаттың соңында ұсынылады, содан кейін бала таза және құрғақ киімге ауысады.</p> <p>Жаңа туған нәрестенің геморрагиялық ауруының алдын алу үшін фитоменадион в/м 10 мг бір рет енгізіңіз (нұсқаулыққа сәйкес препаратты ауызша қолдануға болады).</p> <p>2 сағаттан кейін асқынулар болмаған кезде жаңа туған нәрестемен босанған әйел босанғаннан кейінгі палатаға ауыстырылады.</p>	
---	--

9. Тапсырмалар: диагноз қою, қалыпты босану дағдыларын көрсету, партограмманы толтыру.

10. Сабақ тақырыбы бойынша бағалауға арналған материалдар

Клиникалық оқиға: Қайта босанушы А., 26 жаста, мерзіміне жеткен жүктілікпен, қалыпты жамбас өлшемдерімен, 01.02.2017 ж., сағ. 13-00 ретті толғақ басталғаннан 3-4 сағаттан кейін, қағанақ қуығының бүтіндігімен Облыстық перинаталдық орталыққа келіп түсті.

Анамнезінде: жыныстық қатынаста 21 жастан. Гинекологиялық аурулары жоқ. Дәрі-дәрмектерге аллергиясы жоқ. Екі босану, қалыпты.

Объективті: жағдайы қанағаттанарлық, t-36,6⁰ С, пульс 86 рет мин. АҚ 120/80 120/70 мм.сын.бағ. Өкпесінде везикулярлы тыныс. Жүрек қағысы ырғақты. Жатыр өлшемі

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казakhstanская медицинская академия»
Акушерлік және гинекология кафедрасы	044-34/16 8 беттің 6беті	
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)		

мерзіміне жеткен жүктілікке сай. Ұрық орналасуы тігінен, екінші позиция, алдыңғы түрі, басы кіші жамбас кіреберісіне қондырылған. Ұрықтың жүрек қағысы 140 рет/мин., кіндіктің сол жағында. Толғақ әр 40-45 секундта, 3-4 минут сайын, күші жақсы. Бөлінділер шырышты, қан аралас.

Айнамен тексергенде қынап патологиясыз.

PV: жатыр мойны тегістелген, ашылуы 6-7 см., қағанақ қуығы бүтін. Ұрық басы кіші жамбас кіреберісіне қондырылған. Кіші еңбек оң жақта алдынан. Оқша жік кіші жамбастың сол қиғаш өлшемінде. Бөлінділер шырышты, қан аралас.

11. Орындауды бағалау критерийлері

1. Берілген тапсырманы толық орындады.
2. Берілген тапсырманы толық орындамады немесе жартылай орындады.
3. Берілген тапсырманы мүлдем орындаған жоқ.

12. Әдебиет: негізгі және қосымша

1. Клиникалық хаттама Қалыпты босану (Шүйдемен келудегі қалыпты босану) ҚР ДСМ 03.05.2022ж.
2. Bodyazhina, V. I. Cyesiology. Part 1: book /. - Almaty : "Evero" , 2017. - 244 p.
3. Bodyazhina, V. I. Cyesiology. Part 2: book /. - Almaty : "Evero" , 2017. - 244 p.
4. Bodyazhina, V. I. Cyesiology. Part 3 : book /. - Almaty : "Evero" , 2017. - 244 p.
5. Жүктілік кезіндегі преэклампсия ағымының ерекшеліктері: оқу құралы / А. Б. Түсіпқалиев [т.б.]. - Алматы : Эверо, 2016. - 220 бет.
6. Акушерия. Тәжірибелік сабақтарға арналған нұсқаулық: оқу құралы / қазақ тіліне ауд. А. Б. Түсіпқалиев ; ред. В. Е. Радзинский. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 776 бет.
7. Еспаев, Р. Н. Акушерия және гинекологиядағы қауырт жағдайлар: оқу құралы / Р. Н. Еспаев ; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министірлігі. С. Ж. Асфендияров атындағы ҚҰМУ. - Алматы : ЖК "Ақнұр", 2015. - 180 бет.
8. Бодяжина И.И. Акушерство : Оқулық 1том.- Эверо,2015.
9. Бодяжина И.И. Акушерство : Оқулық 2том.- Эверо,2015.
10. Бодяжина И.И. Акушерство : Оқулық 3том.- Эверо,2015.
11. Бодяжина И.И. Акушерство : Оқулық 1том.- Эверо,2014.
12. Бодяжина И.И. Акушерство : Оқулық 2том.- Эверо,2014.
13. Бодяжина И.И. Акушерство : Оқулық 3том.- Эверо,2014.
14. Акушерия: оқулық / Г. М. Савельева - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 576 бет.
15. Дзигуа, М. В. Акушерия: практикалық сабақтарға басшылық: мед. училищелер мен колледждерге арналған оқу құралы - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 312 бет.
16. Дошанова, А. М. Акушериядағы шұғыл жағдайлар оқу құралы - Алматы : Эверо, 2014. - 72 бет.
17. Дошанова, А. М. Акушерия: оқулық . - Алматы : Эверо, 2014. - 640 бет.

13. Бағалауға арналған материалдар бойынша дұрыс жауаптар эталоны

Диагноз: III жүктілік, III босану, 39 апта, босану.

<p>ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>		<p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Акушерлік және гинекология кафедрасы</p>		<p>044-34/16</p>
<p>Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)</p>		<p>8 беттің 7беті</p>

<p>ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>		<p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>
<p>Акушерлік және гинекология кафедрасы</p>		<p>044-34/16</p>
<p>Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)</p>		<p>8 беттің 8беті</p>